

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan!

Kvalitet – Engasjement – Samspill

**ØKONOMIPLAN
OG
HANDLINGSPROGRAM**

2015 - 2018

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
<i>Rådmannens kommentarer</i>	3
<i>Sammendrag/handlingsprogram</i>	5
<i>Økonomiplanens formål</i>	6
<i>Informasjon om økonomiplanmodellen</i>	6
<i>Diverse forutsetninger for økonomiplanperioden</i>	7
<i>Kommunebarometeret</i>	9
<i>Virksomhetene</i>	10
<i>Konsekvensjustert driftsbudsjett</i>	20
<i>Kommentarer til konsekvensjustert driftsbudsjett</i>	22
<i>Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan</i>	23
<i>Økonomisk handlefrihet</i>	23
<i>Nye tiltak i økonomiplanen</i>	24
<i>Kommentarer til nye driftstiltak</i>	26
<i>Investeringsiltak</i>	30
<i>Kommentarer til investeringsiltak</i>	32
<i>Hovedoversikt drift – faste priser</i>	34
<i>Hovedoversikt kapital – faste priser</i>	35
<i>Disposisjonsfond</i>	35
<i>Kommunestyrets behandling/vedtak</i>	

RÅDMANNENS KOMMENTAR

Jeg hadde håpet at de innstramningene Skiptvet kommune gjennomførte i 2014 skulle være tilstrekkelige for å skape rom for nye utviklingstiltak i Økonomiplanen 2015-2018.

Dessverre må jeg etter årsregnskap og årsmelding 2013, regnskapet for 1. tertial 2014 inkl. en resultatprognose for hele 2014 samt innarbeidelse av lovpålagte og konsekvensjusterte tiltak i Økonomiplan og Handlingsprogram 2015-2018 konstatere

- Et stort gap mellom tilgjengelige inntekter og de enda større utgiftene etter konsekvensjusterte tall
- Et enda større gap etter innarbeidelse av alle gode tiltak som er signalisert gjennom årsmeldingene i perioden 2011-2013

En mager, men dog god trøst får være at det ville ha sett adskillig verre ut dersom ikke det hadde vært gjennomført innstrammings tiltak i 2013.

Økonomisk situasjon

Jeg kan ikke si at denne situasjonen kom helt overraskende men styrken i de negative faktorene har vært kraftigere enn forventet. I Økonomiplan o Handlingsprogram for 2014-2017 pekte jeg på disse negative faktorene:

- Sterkt og vedvarende lønnsvekst i nærmere 10 år på rad
- Oppgaveoverføring til kommunene uten (full)finansiering; f.eks. samhandlingsreformen, barnehagereformen og skole
- Svakere vekst og kanskje utflating i makroøkonomien; d.v.s. svakere skatteinngang og mindre til inntektsutjevning
- Reduserte tilskudd og skjønnsmidler
- Risiko for lavere utbytte fra Østfold Energi AS

I tillegg kan nå tilføyes:

- Meget sterk økning i utgiftene til barnevern
- Risiko for lavere eiendomsskatt fra Vamma p.g.a. vedvarende lave energipriser
- Avdrag og renter tar stadig større plass i driftsbudsjettet fordi nødvendige investeringer gjennomføres og til tross for at renten fortsatt er lav

God budsjett disiplin, effektiviseringstiltak og regnskapsmessig overskudd har gjort at Skiptvet kommune har hatt balanse i sin økonomi. Kommunen har fortsatt balanse i

økonomien, men har i de siste tre år opplevd en merkbart strammere kommuneøkonomi. På samme måte som for planperioden 2015-2018 er det derfor dessverre heller ikke i handlingsplanperioden 2015-2018 plass til nye driftstiltak.

Behov for endring og omstilling

For å få balanse i økonomiplanens første år 2015 er det derfor innarbeidet og synliggjort et behov for omstillings og effektiviseringsbehov på 5,9 mill. kr.

Rådmannen viser i den forbindelse til det arbeidet som ble vedtatt igangsatt i Økonomiplan og Handlingsprogram for 2014-2017; Skiptvet 2020.

Rådmannen legger fram Skiptvet 2020 til politisk behandling som vil beslutte hvilke langsiktige prioriteringer som skal foretas. Deretter vil arbeidet med å gjennomføre Skiptvet 2020 også knyttes opp mot omstillingsbehovet som framkommer i denne Økonomiplan og Handlingsprogram for 2015-2018. De konkrete tiltakene vil så innarbeides i budsjettforslaget for 2015.

Konklusjonen er at Skiptvet kommune har til tross for innstramminger i 2014 en større økonomisk utfordring nå enn kommunen hadde for et år siden.

Dette vil kreve mye av våre medarbeidere og organisasjonen generelt sett. Rådmannen mener det er lagt et meget godt grunnlag i Skiptvet 2020 med samarbeid både vertikalt og horisontalt i organisasjonen.

SAMMENDRAG/HANDLINGSPROGRAM

Arbeidet med Økonomiplan og handlingsprogram 2015-2018 starter ved utarbeidelsen av årsmeldingen. I siste avsnitt oppsummeres de tiltak det foreslås å ta med inn i økonomiplanen.

Parallelt med økonomiplanarbeidet har det i år vært brukt mye tid på omstillingsprogrammet Skiptvet 2020. Behandlingen av mål, strategier og tiltak i omstillingsprogrammet fremmes som egen sak til politisk behandling parallelt med økonomiplan.

Samtidig med økonomiplanarbeidet, viser første tertialrapport at barneverntjenesten også i år har behov for store påplussinger. Dette setter et stort press på driften og gjør det vanskelig å finne plass til nye tiltak. Også tertialrapporten fremmes som egen sak parallelt med økonomiplanen, men behovet for økning av rammen til barnevern er tatt inn i planen.

Økonomiplanen fremmes med en underdekning på fra 6 til 7,5 mill. kr. per år i planperioden. Det må arbeides videre med denne underdekningen fram til behandlingen av budsjettet for 2015. En stor del av denne underdekningen skyldes økning i investeringene som gjør at rente- og avdragsbelastningen øker med 3,4 mill. kr. Det må vurderes nærmere hva kommunen har råd til å gjennomføre av de foreslåtte investeringene.

Endringer som følge av konklusjoner som vedtas i omstillingsprogrammet må dekkes ved omprioriteringer innenfor vedtatt budsjett.

Kommunens inntektsrammer blir svakere:

- Utbytte fra Østfold Energi halveres fra 1,5 mill kr til 0,85 mill kr.
- Veksten i skatt og rammetilskudd er lavere enn forventet (1%). Inkludert i denne ligger opphør av medfinansieringsordningen for pasienter på sykehus og opphør av kompensasjonsordningen for skattesvake kommuner. Medfinansieringsordningen er anslått med et uttrekk i rammetilskuddet på 4,1 mill kr og en reduksjon i budsjettet på 3,8 mill kr.
- Øvrige statlige tilskudd blir lavere (rentekompensasjon utbygging pleie-/omsorg og skole)

Kommunens driftsutgifter øker:

- Behov for større driftsrammer barnevern.
- Konsekvensjustert budsjett medfører større utgifter som følge av helårsvirkning av flere beboere i Vestgårdveien
- Økte kostnader brannvesen
- Økte utgifter til tiltak overfor enkeltpersoner i skole og barnehage
- Økte utgifter til renter og avdrag på investeringstiltak som er tatt inn i økonomiplanen (bl.a. Kirkelund skole) med til sammen 3,4 mill kr.

Disse forholdene til sammen gir en ubalanse i økonomiplanen på 5 mill kr i 2015 og som øker til 7 mill kr i 2018. Det er behov for en grundig gjennomgang for å skape balanse i økonomiplanen/budsjettet framover.

Investeringsbudsjettet:

Kirkelund skole – flatskolen. Nybygg	30,0 mill. kr
Oppgradering kommunehuset	5,0 mill. kr
Oppgradering av kommunens nettverk	3,0 mill. kr
Nytt vanntårn	3,0 mill. kr
2 nye boliger/institusjonsplasser sykehjem 3,4,5	4,5 mill. kr

I tillegg er det noen mindre investeringer som dekkes med bruk av fond.

ØKONOMIPLANENS FORMÅL

Økonomiplanleggingen skal med utgangspunkt i dagens økonomiske situasjon og realistiske anslag på fremtidige inntekter og utgifter være til hjelp for kommunen til å

- få oversikt over den økonomiske handlefriheten og
- foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Ved en stabil utvikling i de økonomiske rammene vil en kunne bidra til en rasjonell og effektiv kommunal forvaltning.

I denne forbindelse er det vesentlig at kommunen opparbeider økonomiske buffere i økonomisk gode år som kan benyttes i år hvor de økonomiske vilkår er mindre gunstige.

INFORMASJON OM ØKONOMIPLANMODELLEN

Konsekvensjustert budsjett 2014

Modellen tar utgangspunkt i budsjettet for 2014 slik det ble vedtatt i kommunestyret. Dette budsjettet justeres for tiltak som bare skal ha ettårsvirkning, for tiltak som ikke har helårsvirkning og for tiltak som er vedtatt etter budsjettbehandlingen. Skatt og rammetilskudd legges inn med kjent nivå fra kommuneproposisjonen. Vi får da et konsekvensjustert budsjett som er utgangspunktet for økonomiplanperioden og som viser hvor mye penger det er til rådighet i perioden før nye tiltak innarbeides.

Nye driftstiltak

Virksomhetene har utarbeidet sine forslag til tiltak i økonomiplanen uten at det er gitt økonomiske rammer til hver enkelt virksomhet. Tiltakene er satt opp i prioritert rekkefølge. Dette for å ha en samlet oversikt over behov og ønsker i kommunen. De totale forslagene er større enn det kommunens rammer tilsier.

Som i det generelle regnskapet for kommunen fremkommer i hovedsak inntekter som negative tall (minus foran) og utgifter som positive tall om ikke annet er spesifisert.

Alle tall er i hele tusen kroner hvis ikke annet er angitt.

Økonomiplanen er utarbeidet i faste priser. Det betyr at alle utgifter og inntekter er satt opp ut fra 2014 nivå. Det forventes at lønns- og prisvekst blir kompensert gjennom rammetilskuddet, men erfaringsmessig vil statsbudsjettene underkompensere for prisstigningen bl.a. fordi nye oppgaver pålegges kommunene uten at disse er (full)finansiert.

DIVERSE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANPERIODEN

Skatteinntekter

Skatteinntektene er lagt på det nivået som er lagt inn i kommuneproposisjonen. I økonomiplanen brukes inntektsmodellen fra KS uten endringer i skatteanslaget.

Inntektene fra eiendomsskatt på verker og bruk er foreløpig holdt uendret i perioden. Det pågår et arbeid for å vurdere virkningene av endret eiendomsskatt som følge av redusert strømpris og utbyggingen i Vamma.

Dette gir følgende skatteinnngang i økonomiplanperioden:

	2014B	2 015	2 016	2 017	2 018
Skatt inkl naturressursskatt	-72 760	-72 988	-72 988	-72 988	-72 988
Eiendomsskatt	-13 800	-13 800	-13 800	-13 800	-13 800
Sum skatt	-86 560	-86 788	-86 788	-86 788	-86 788

Rammetilskudd og øvrige statstilskudd

Beregning av rammetilskuddet er gjort med utgangspunkt i kommuneproposisjonen og inntektsmodellen fra KS. Det forutsettes at økninger i lønnsutgifter og prisstigning blir kompensert i rammetilskuddet. Det er i modellen lagt inn skjønntilskudd med 700.000 kr hvilket er en nedgang fra 2014 hvor skjønntilskuddet er på 1 mill. kr. Nedgangen skyldes uttrekk av ordningen med kompensasjon for skattesvake kommuner. I rammetilskuddet er det også trukket ut medfinansiering for opphold på sykehus med 5,5 milliarder på landsplan. Dette gjør at rammetilskuddet blir lavere enn i 2014. Samtidig er driftsbudsjettet til pleie- og omsorg redusert med 3,8 mill. kr som er det beløpet som er budsjettet til medfinansiering.

	2014B	2 015	2 016	2 017	2 018
Rammetilskudd fra modellen	-112 998	-110 944	-110 944	-110 944	-110 944
Sum rammetilskudd	-112 998	-110 944	-110 944	-110 944	-110 944

Statlige tilskudd er rentekompensasjon for investering i skole og pleie- og omsorg samt flyktingetilskudd. Disse synker hvert år pga avskrivningene. I tråd med politiske vedtak forutsettes det i økonomiplanen bosetting av en flyktingefamilie årlig.

	2014B	2 015	2 016	2 017	2 018
Fra regneark statlige tilskudd	-4 300	-3 900	-3 900	-3 700	-3 700
Sum øvrige statlige tilskudd	-4 300	-3 900	-3 900	-3 700	-3 700

Rentenivå

I en planperiode på 4 år er det usikkerhetsmomenter mht rentenivået. Det er tatt utgangspunkt i dagens rente på våre lån og denne er brukt i hele perioden. Om renteutgiftene stiger utover dette vil også renteinntektene stige noe. Men siden lånegjelda øker mye vil en renteøkning medføre økte kostnader totalt sett og en større risiko enn kommunen har hatt tidligere.

Låneopptak

I perioden legges det opp til låneopptak med 43,5 mill. kr. Lånegjelda per 1. januar 2014 er 68,5 mill. kr. inkl. Startlån. I budsjettet for 2014 er det vedtatt låneopptak med 23,5 mill. kr. og Startlån med 1 mill. kr. Det er lagt opp til å betale avdrag med til sammen 27 mill. kr. i perioden. Total lånegjeld etter utgangen av 2018 vil da være på 109,5 mill. kr. I tillegg kommer evt nye låneopptak Startlån som ikke er tatt med.

Lånegjelden øker fra 18.400 kr per innbygger til 29.400 kr per innbygger om alle investeringene gjennomføres. I tillegg kommer nye låneopptak Startlån.

Ordinære lån	2014B	2 015	2 016	2 017	2 018
Renter løpende lån	2 580	2 580	2 580	2 580	2 580
Renter nye lån	42	362	919	1 201	1 179
Avdrag løpende lån	5 017	5 017	5 017	5 017	5 017
Avdrag nye lån	75	653	1 691	2 277	2 327
Sum renter	2 622	2 942	3 499	3 781	3 759
Sum avdrag	5 092	5 670	6 708	7 294	7 344

Renter og avdrag på Startlån kommer i tillegg

Nto renter og avdrag	2014B	2 015	2 016	2 017	2 018
Renteutgifter	3 092	3 412	3 969	4 251	4 229
Mottatte renter S-lån	-230	-230	-230	-230	-230
Utbytte ØE	-1 500	-850	-850	-850	-850
Konsesjonskraft	-666	-666	-666	-666	-666
Renteinntekter	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto renteutgift	-304	666	1 223	1 504	1 483
Avdrag	5 092	5 670	6 708	7 294	7 344
Netto avdragsutg	5 092	5 670	6 708	7 294	7 344

KOMMUNEBAROMETERET

Kommunens overordnede styringssystem

For å måle og vurdere kommunens tjenester bl.a. mot andre kommuner benyttes Kommunebarometeret som utgis av Kommunal Rapport; kommunesektorens eget mediehus.

Kommunebarometeret utgis årlig og er basert på offentlig tilgjengelige data; bl.a. fra KOSTRA og SSB.

Kommunebarometeret 2014

Skiptvet kommunes plassering i kommunebarometeret for 2014 er nr. 175. Dette er en klar nedgang fra 2013 hvor plasseringen var nr. 51. I kommunegruppa er kommunen nr. 37 mot nr. 9 i 2013. Plasseringene er ikke sammenlignbare over tid da barometeret utvikles år for år. Skiptvet kommune kan levere like gode tjenester som tidligere år, men allikevel falle på kommunebarometeret om andre kommuner leverer bedre tjenester enn tidligere.

Konklusjoner og hovedutfordringer for Skiptvet kommune er beskrevet slik i barometeret:

- *kan skolerresultatene blir bedre enn i dag, selv med så store gruppestørrelser?*
- *Svært få gamle over 80 år får tjenester, er de så friske – eller er lista lagt høyt i Skiptvet?*
- *Hva må gjøres for å snu den negative utviklingen for fristbrudd i barnevernet?*
- *Hvordan kan kommunen få flere pedagoger inn i barnehagene?*
- *Neste ingen bruker så lite på administrasjon i denne kommunegruppa som Skiptvet*

Det er områdene skole, barnehage og helse som får rød farge i kommunebarometeret. De øvrige områdene som måles er grønne bortsett fra barnevern og nærmiljø/klima som får gul farge. Skole teller 20%, barnehage 10% og helse 7,5% i vektingen. Det vises for øvrig til utdypende kommentarer under den enkelte virksomhet og til årsmeldingen for 2013.

Det har vært en trend over flere år at disse tre områdene kommer dårlig ut på kommunebarometeret. Nytt i år er at eldreomsorg og barnevern faller i forhold til tidligere år.

Kommunen kommer fortsatt godt ut på området økonomi og kommunen framstår som billig i drift målt mot egen kommunegruppe. Korrigerte inntekter faller imidlertid sake år for år og det betyr at de økonomiske rammebetingelsene blir tøffere. Dette sammen med negativ utvikling på eldreomsorg og barnevern er med å bidra til det store fallet totalt.

VIRKSOMHETENE

SENTRALADMINISTRASJONEN

Status

Fra årsmelding

Det er behov for en gjennomgang av arbeidsoppgavene og bemanningen på fellestjenestene. Denne gjennomgangen gjøres i forbindelse med utviklingsprogrammet Skiptvet 2020.

Biblioteket ber om økte ressurser til å øke antall arrangement i bibliotekets regi. De ønsker seg også større plass og tilrettelegging ihht til universell utforming samt en utbedring av inngangspartiet.

Det er fremmet et forslag om å flytte biblioteket mer i sentrum. Dette må sees parallelt med hva som gjøres på biblioteket.

Kultur er inne i en fase med utvikling av tiltak og ser det som viktig at budsjettet opprettholdes for å kunne ha midler til disposisjon til tiltak. Lensblues arrangeres for 2. år. Dette er et stort arrangement som ikke en person kan stå for alene og det er behov for midler til å leie inn hjelp i forbindelse med dette og tilsvarende arrangement.

Det er også ønskelig å få engasjert frivillige til å kunne gå inn i oppgaver ved gjennomføring av arrangement som blir en årlig foreteelse.

Fra Kommunebarometeret

Innenfor sentraladministrasjonen kommer kommunen dårlig ut på området Helse. Dårligst er legedekningen i kommunen og nto utgifter til forbyggende helsearbeid. Kommunen har få innleggelser på sykehus.

Når det gjelder legedekningen, så har kommunen 3 legehjemler og legene har ledig kapasitet på sine lister. Det er per i dag ikke grunnlag for å øke antall hjemler da mange innbyggere bruker lege i annen kommune. Budsjettet til kommuneoverlege ble øket for 2013, men det har ikke lyktes å rekruttere kommuneoverlege i en fast stilling. Utgiftene til Helsehuset som gjelder miljørettet helsevern er ikke spesifisert og synes derfor ikke i kommunebarometeret.

Innen området helse er også helsesøstertjenesten med. Her kommer kommunen dårlig ut med lav andel helsesøstre og hjemmebesøk hos nyfødte.

Kommunen kommer også dårlig ut på kriteriene for medisinbruk.

Endringer og nye tiltak

Midler til omstillingsarbeid for hele kommunen er trukket ut i økonomiplanperioden. Pga ubalansen i økonomiplanen er det ikke tatt inn noen nye tiltak.

KIRKELUND

Status

Fra årsmeldingen

Ny ungdomsskolemelding er innført. Det medfører økt timetall og mer praktisk og variert undervisning. En del av den nye ungdomsskolemeldingen er tilbud om valgfag og arbeidslivsfag. Alle elevene på ungdomsskolen har dermed fått økt skoleuke, og skolen har behov for økt lærerressurs for å dekke dette behovet.

Det er et økende antall elever med særskilte behov som krever stadig mer lærerressurser og assistent/ fagarbeiderressurs. Opplæring i alternativ opplæringsarenaer er et alternativ til ordinær opplæring. Kirkelund skole har sin egen alternative arena for elever som trenger tettere oppfølging. Likevel må skolen kjøpe noe hjelp hos private aktører. Dette krever mer ressurser enn til ordinær opplæring.

Behovet for tospråklærere økt da flere elever med annet morsmål enn norsk har flyttet til kommunen.

Skolen trenger å komplettere lærerboksamlingen. Lærerbøkene begynner å bli slitt og kullene har blitt større. Flere lærerplaner har blitt endret og forlagene har benyttet anledningen til å endre på sine lærebøker, og trykker ikke opp nye opplag av de gamle. Dette betyr at vi ikke får supplert med nye bøker når det kommer store klasser. Bøkene er helt endret og kan ikke brukes sammen med de gamle.

Fra Kommunebarometeret

Plasseringen for grunnskolen er 49 plasser tilbake i forhold til 2013. Dette er ingen ønsket tilbakegang. Kommunebarometeret viser at vi har gått noe tilbake på nasjonale prøver og grunnskolepoeng. Vi får likevel gul farge på grunnskolepoeng, og grønt på trivsel.

Utviklingen på nasjonale prøver sier ikke nødvendigvis noe om elevenes nivå har blitt bedre eller dårligere. Prestasjonene på nasjonale prøver måler kommunens elever mot resten av Skole-Norge for det aktuelle året. Prøvene blir normert ulikt hvert år, derfor kan vi ikke sammenligne fra år til år.

Andel elever med spesialundervisning øker for hvert år. Skolen ønsker en omlegging av spesialundervisningen hvor tilpasset opplæring og inkludering er viktige faktorer.

Skiptvet-klassen er over 30 prosent større enn normalen i kommunegruppa. Kirkelund skole har tredelt to trinn, men ønsker å tredele alle trinn.

Endringer og nye tiltak

Virksomheten har behov for økt bemanning til elever med særskilte behov. Behovet er 150 % fagarbeider/ assistent til tiltak for elever med sosialpedagogiske vansker.

Behovet for lærerbøker pga. nye lærerplaner er nødvendig for at elevene skal ha like lærebøker og ha bøker som er oppdatert etter nye læreplaner.

Behov for 30 % lærerstilling i forbindelse med ny ungdomsskolemelding som pålegger minstetimetallet.

For å oppnå budsjettbalanse er det ikke plass til disse tiltakene. I tillegg har vi en 55% vakant lærerstilling fra innsparingen i 2013.

Skolen vil i 2015 fortsatt levere gode og tilpassede skoletjenester innenfor lov og forskrift selv om innsparingene vil merkes på enkelte områder.

VESTGÅRD

Status

Fra årsmeldingen

Vestgård skole har de siste årene hatt mulighet til å drive god opplæring med dagens ressurser, men vi ser at med stadig økende mengde hjelpebehov i mange familier er det store utfordringer. Vi ønsker at alle elever skal ha god tilpasset opplæring og mulighet for å utvikle seg og mestre ut fra egne forutsetninger. Vi starter skoleåret 2014-2015 opp med «Early Years», - en svært systematisk måte å organisere lese- og skriveopplæringen på. Det er noe kostnadskrevende både med tanke på skolering og innkjøp av materiell, utstyr i starten, men vi håper at vi lykkes på samme måte som andre skoler som arbeider på denne måten.

Teknologisk utvikling setter også store krav til oss og vi ønsker å utvikle oss videre på det området, men er avhengig av en satsning i kommunen på IKT og bedre nett-tilgang også på Vestgård skole.

Fra Kommunebarometeret

Få indikatorer kobles direkte til Vestgård skole. Elevundersøkelsen utføres ikke på småskoletrinnet, så det er kun resultater på Nasjonale Prøver (NP) 5. trinn som viser til Vestgård skoles elever fra året før. Vi har hatt bedre resultater både i regning og engelsk de to siste årene som har gjort at 5. trinns resultater på kommunebarometeret ser noe mindre rødt ut, men 2014 resultatene var igjen svake. Det er små kull og resultatene vil variere siden vi vet at kun få endringer gir utslag i snittresultat.

Grunnskoletallene totalt for kommunen er noe bedre enn før.

SFO har åpent lenge sammenlignet med mange andre kommuner. Det er en nødvendighet på grunn av pendling og behov for stor fleksibilitet for brukerne våre.

Flere ansatte på SFO har nå tatt utdanning.

BARNEHAGE

Status

Fra årsmelding

Barnehagene jobber kontinuerlig med kompetanseheving, både internt i hver barnehage og videreutdanning for enkeltpersoner, som er grunnlaget å skape og videreutvikle et godt læringsmiljø. Vi har fokus på tidlig innsats og da er arbeid med både enkeltbarnet og gruppa viktig. I forbindelse med arbeidet med språk og språkutvikling er det lagt ekstra vekt på det

for de flerspråklige barna. Det tverrfaglige samarbeidet er utvidet og det medfører større mulighet for å se og møte barn og familier som trenger ekstra hjelp og støtte. Det helhetlige arbeidet i barnehagen krever god kompetanse og tilstrekkelig bemanning.

Fra Kommunebarometeret

På målingen i kommunebarometeret ligger virksomhet barnehage på 392. plass, som er noe lavere enn i fjor. Vi scorer fortsatt på topp for åpningstid og i bunn på areal per barn, og det er målingene for antall barn per årsverk og oppholdstid per årsverk som har gått i negativ retning.

Endringer og nye tiltak

Øke styrerstillingen i Brekkeåsen barnehage fra 80 % til 100 %

Styrking av ekstraressurser med 100 % stilling.

Disse tiltakene er det ikke funnet plass til og vi må se på løsninger innenfor de rammene vi har. Det gjør at vi må prioritere hardt fordi den viktigste ressursen i barnehagen er personalet og reduksjoner som er gjort tidligere gir mindre handlingsrom. Vi vil fortsatt yte et godt og forsvarlig tilbud, men det vil være endringer i barnehagens fleksibilitet ved at barn med deltids plass ikke får være med på aktiviteter/arrangementer når de ikke har dag. Det vil heller ikke være anledning for de med deltids plass å bytte på hvilke dager de er i barnehagen. Behovet for å stramme inn på områder som utskifting og innkjøp av leker, inventar og utstyr må vurderes.

PLEIE- OG OMSORG

Status

Fra årsmelding

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2013. Det har vært gjennomført tre tilsyn. Et fra arbeidstilsynet og to fra Fylkesmann. Et pålegg ble gitt av Arbeidstilsynet og det er lukket.

Det har ikke vært overliggerdøgn i sykehus. Antall utskrivninger fra Sollia har økt med 20. Det vil si at flere har vært innskrevet fra sykehus til korttidsopphold mens antall avlastningsopphold har hatt en svak nedgang. Et resultat av samhandlingsreformen er at sykepleieoppgavene fortsetter å øke i kompleksitet og omfang i hele virksomheten

Samlet i virksomheten er det meldt 31 avvik grunnet vold/ utagering, 95 fall og 38 feilmedisineringer. Registrerte avvik gir oss viktig informasjon på hva vi bør arbeide med for å forbedre oss, og det er viktig å følge utvikling av meldte avvik da det også kan være et signal på for stor belastning på den enkelte ansatt.

I årsmelding 2013 er det gitt følgende innspill til videre planlegging:

Hjemmesykepleiens bemanning bør økes med 0,5 årsverk. Spesielt viktig er det at tirsdags kveld blir bemannet opp.

Ved oppsigelser bør hjemmesykepleien generelt styrkes med sykepleiere. Det er viktig med en videre utvikling av hjemmesykepleien med bakgrunn i samhandlingsreformen og arbeidsmengden på helg.

Utvikling av demensproblematikk, samhandlingsreformen og generell utvikling av tjenesten gjør at det er et behov for 4 nattevakter på vakt.

Sykeavdeling 4 sin funksjon kan ikke som tidligere antatt endres til å ta imot 1 -2 demente for korttids - / avlastnings – opphold før natttjenesten er utvidet.

Antall timer med sykehjemslege pr uke bør økes med en 30 % stilling. Spørsmålet er om dette bør løses i samarbeid med nabokommuner for om mulig å få inn en med spesialkompetanse i geriatri.

Sollia institusjon 1,2 og rehab har for liten bemanning på dagtid i helgene. Dette gjelder spesielt når sykepleier er den som har ansvarsvakt.

Det er behov for utvidelse av hjemmehjelps - ordningen.

Korte dagvakter i virksomheten bør avvikles, da det er et hinder for å få redusert uønsket deltid.

Det er i perioder behov for ekstra skjerming av pasienter. En løsning er å bygge to ”leiligheter/ sykehjemsplasser” i tilknytning til nåværende dement avdeling.

Det bør planlegges for økning av antall sykehjemsplasser. Det er nå et krav om at alle nye sykehjemsplasser skal være tilpasset demente. Omsorgsplan foreslår en økning på 7 plasser.

Pr dato er det ingen tilrettelagte boliger for sterkt pleietrengende yngre tilknyttet Sollia etter at omsorgsboligene ble gjort om til sykehjemsplasser. Det bør bygges 10 omsorgsboliger i tilknytning til Sollia, samtidig bør det knyttes fellesarealer til eksisterende serviceleiligheter. Alle leilighetene bør i perioder kunne brukes som sykehjemsplasser, med kun en bemanningsøkning.

Benytte tilbudet om korttidsopphold i Spania fult ut.

Utvikling av psykisk helsevern. Økning av antall brukere og utfordringene rundt den enkelte bruker øker. Bemannet bofellesskap for psykisk syke må vurderes.

Det må være fokus hele tiden på å øke rekruttering av fagpersonell. Viktig å tilby lærlingplass til de som bor i Skiptvet. Viktig å motivere ansatte til grunn – og videreutdanninger som er skissert i Kompetanseplan 2011 – 2015.

Virksomheten er i behov av en kvalitetsutvikler. Det er ressurskrevende å innføre og holde ved like dataverktøy. Utfordringene er ikke over selv om verktøyet er innført. Det må tid til for å holde seg oppdatert og lære seg mulighetene i programmet. Kvalitetskravene øker og det er lite rom for utarbeidelse og innføring av nødvendig prosedyrer.

Fysioterapeut som er ansatt i virksomhet pleie – og omsorg, bør kun ha oppgaver tilknyttet virksomheten for å kunne drive en fullverdig opptrening av pasientene ved rehab. avdelingen. Viktig for en kortere liggetid i avdelingen.

Ergoterapien får økte oppgaver som følge av samhandlingsreformen. Hjelpemidler må raskt på plass for at brukerne skal kunne komme raskt ut av sykehus.

Det er behov for carport for bilene til hjemmetjenesten, psykiatrien og handikap bussen. De ansatte påføres unødvendig arbeid og tidsbruk ved skraping av is/ snø og det sliter på bilene og stå ute i all slags vær.

Fra Kommunebarometeret

Pleie – og omsorg har falt fra 42 (korrigerte tall) til 146 plass på kommunebarometeret.

Nedgangen skyldes i hovedsak fire faktorer.

- Det er en nedgang i antall faglærte, men vi ligger fortsatt over snittet.
- Antall legetimer på sykehjem er økende i landet men uendret i Skiptvet. Dette er negativt i forhold til at behov av lege er økende ved at pasienter blir skrevet tidligere ut av sykehus.
- Kommunen tildeler middels med hjemmesykepleie.
- Andelen av innbyggere over 80 år som gis tjenester er lav.

Endringer og nye tiltak

I Revidert Nasjonal Budsjett er medfinansieringen fjernet, dette gjør at summen er tatt ut i konsekvensjustert budsjett. Den økonomiske situasjonen medfører at det ikke finnes plass til andre tiltak enn hva konsekvensjusterte tiltak tilsier. I konsekvensjusterte tiltak er helårsdrift av bemanningsøkningen ved Vestgårdveien Bofellesskap. Økningen ble 0,5 årsverk mer enn tidligere stipulert. Drift av nyopprettet Dagtilbud for unge funksjonshemmede i Skiptvet er med og det er en økning på innvilgede BPA tiltak.

Konsekvenser

Tiltakene i økonomiplan er annerledes enn i årsmeldingen for 2013, da virkningene av nedskjæringer på budsjett 2014 allerede er merkbare.

Nedskjæringen på 0,6 årsverk gjør at det ikke skal leies inn ved første fraværsdag pr uke på avdelingene. Dette er vanskelig å få til da pleietyngden er stor. Redusert innleie på dagtid har gitt konsekvenser for kvaliteten på tjenestetilbudet, samtidig som belastningen på personalet har økt. I perioder har det ikke vært mulig å redusere slik budsjettet tilsier.

I hjemmesykepleien ble reduksjon tatt av ekstravaktbudsjettet. Det vil si at hjemmesykepleien ikke leier inn ved første fraværsdag og det er ikke ekstraressurser til innleie ved økte oppgaver. Dette gir en sårbar situasjon.

Ved sykeavdeling 3 er bemanningen redusert til 2 på vakt hver dag på 8 pasienter. Avdelingen er avhengig av å ha lærling eller en på tiltak inne til en hver tid for å kunne gi pasientene et godt nok tilbud. Dette har gitt konsekvenser for kvaliteten på daglig stell, omsorg og aktivisering av de beboerne som er berørt samtidig som slitasjen på personalet har økt.

Midler til inventar og utstyr er for lavt budsjettert. Mye av utstyret som er i daglig drift er gammelt og utskifting må påregnes. Flere personløftere og senger må skiftes ut da de er utslitt.

Korttidsopphold på sykehjemmet i Spania blir ikke fullt ut utnyttet. Periodevis salg eller utleie av plass bør vurderes.

Reduksjonene gjort i 2014 er ikke inne i økonomiplan og må inn før tiltak i Årsmelding 2013 kan bli vurdert.

NAV

Status

Vurdering av virksomheten ut fra årsmeldingen og Kommunebarometeret. Virksomheten leverer fortsatt gode tjenester utfra kommunebarometeret. Dette til tross for den lille nedgangen i resultatene.

Felles for hele virksomheten vil være behovet for kontinuerlig vurderinger av ansattes sikkerhet. Virksomheten er svært utsatt for vold og trusler. NAV-kontoret anmeldte 3 saker til politiet i 2013 for trusler mot kontoret, og barnevernstjenesten har også søkt råd hos politiet ift vurderinger av sikkerheten.

NAV-kontoret.

NAV-kontoret har en god plassering på kommunebarometeret og leverer ut fra dette gode tjenester til kommunens innbyggere ift sosialhjelp. Kontoret leverer også gode tjenester ift de statlige oppgavene.

Det er stort press på gjelds- og økonomirådgivning ved NAV-kontoret og ventetiden for å få hjelp til dette er for lang. Trenden er OGSÅ økende mht ventetid.

Familiens Hus.

Familiens Hus er fortsatt under utvikling. Gode samhandlingsrutiner er etablert og skal videreutvikles i det kommende året gjennom et kontinuerlig arbeid. Ny ledere av Familiens Hus og barnevernstjenesten er ansatt.

Toppen.

Dagens drift ved Toppen bærer preg av grunnleggende omstillinger grunnet statens omlegging av finansieringen. Dette har ført til en omfattende endring av turnus og bemanning. Det tas sikte på en omlegging fra 3-delt turnus til langturnus. Prosessen med dette arbeidet er i all hovedsak gjennomført innad i kommunen, mens det ventes på en sentral aksept fra en av fagorganisasjonene. Det er full oppslutning om den nye turnusordningen lokalt blant de ansatte og denne vil også gi barna i boligen færre voksenpersoner å forholde seg til. Dette har derfor blitt godt mottatt av barna det gjelder.

Driften pr dags dato er god, og arna som er tilknyttet Toppen anses å få et meget godt grunnlag i forhold til å kunne klare et voksen liv på egne ben. Merkostnaden for kommunal egenandel til finansiering av Toppen dekkes innenfor virksomhetens egen ramme.

Endringer og nye tiltak

Det er behov for å sikre en kontinuerlig vurdering av ansattes sikkerhet ved virksomheten. Det skal lages en helhetlig plan for hele virksomheten Dette, en plan som vil utvikles sammen med Servicekontoret slik at vi får en helhetlig og felles plan. Dette jmf vedtak i partneskapsmøtet i NAV.

NAV kontoret.

Utviklingen av den kommunale delen av NAV kontoret henger tett sammen med utviklingen av den statlige delen. Det er derfor vesentlig at disse to delene av kontoret samvirker godt.

Virksomhetsleder ser at vår gjelds- og økonomirådgiver (som deles 50/50 med Spydeberg) med fordel kunne økes til en 100 % stilling, da det er pr. dags dato er for lang ventetid for å kunne få denne tjenesten. Grunnet virksomhetens rammer og utfordringer, prioriteters allikevel ikke denne økningen nå.

Avdelingen vurderer løpende sin arbeidsform med tanke på å finne den formen som til enhver tid er mest optimal for våre brukere. Dette betyr blant annet at de kommunalt ansatte i perioder gjør statlige oppgaver og visa versa. Ny åpningstid vil derfor være et vesentlig moment for å kunne øke kvaliteten på tjenesten.

Familiens Hus.

Familiens Hus har behov for fortsatt utvikling ift. Tverrfaglig arbeid. Utviklingen er god, men det er fremdeles et større potensiale. Dette vil også bli tema i avdelingen det kommende året.

Vider hadde det vært ønskelig med en psykiatriressurs på permanent basis i avdelingen for å sikre barn- og unges psykiske helse. Avdelingen har hatt en 50 % stilling «på utlån» fra Pleie- og omsorgsvirksomheten. Det hadde vært ønskelig at dette ble en permanent ordning.

Vider er det foreslått en 30 % økning av helsesøsterstillingen, slik at vi får 2 stk 100 % stillinger her. Den ene helsesøsterstillingen er nå utlyst. Helsesøstertjenesten er et vesentlig bidrag for kommunen mht å forbygge skjevutvikling blant barn og unge i kommunen.

Tjenester fra konsulent for funksjonshemmede er også under press ift å overholde rammene til kjøp av avlastningstiltak. Det er pr dags dato et for høyt forbruk, men grunnet forventet lavere forbruk i siste halvdel av 2014 forventes det allikevel at årsrammen overholdes.

Barnevernstjenesten har hatt et stort arbeid ift å lukke anbefalinger fra Kommunerevisjonen. Dette arbeidet er igangsatt og vil også pågå i 2014. Våren 2014 hadde barnevernstjenesten et tilsvarende tilsyn fra Fylkesmannen i Østfold. Tilsynet konkluderte da med at det nå ikke er avvik i barnevernstjenesten. Med dette ansees anbefalingene fra kommunerevisjonen som lukket. Den «nye» arbeidsformen som tilsynet og revisjonen peker på vil nå bli en del av den daglige driften.

Økningen av antall fosterhjemsplasserte barn og utgiftene til dette arbeidet er bekymringsfullt. I rådmannens program «Skiptvet 2020» er derfor dette ett av hovedtemaene. Virksomheten selv arbeider målbevisst med å redusere utgiftene og kun bruke det aller mest nødvendige. Men slik vi ser det blir det også helt avgjørende med en felles ny satsing på barn og unge i kommunen og å ha en helhetlig tilnærming til forebyggende arbeid generelt og fosterhjemsplasseringer spesielt.

Tross lavere grad av økonomisk handlefrihet, vil vi levere gode tjenester innenfor rammene av de lovpålagte oppgavene.

NÆRING OG TEKNIKK

Status

Fra årsmelding

De påkrevde investeringene på Herredshuset planlegges fullfinansiert og utført samla i 2015.

Påkrevd utvidelse av vanntårnkapasiteten planlegges fullfinansiert og utført samla i 2015.

Ekstra vannledning Korsvoll-Kjos planlegges utsatt til 2018.

Vedlikeholdsplaner for den kommunale bygningsmassen og for de kommunale veger viser et samlet merbehov på ca. 2 millioner i forhold til 2014-budsjettet.

Fra Kommunebarometeret

Nærmiljø og klima.

Teller kun 2,5 % av det samlede barometeret. Totalt er området gult og nasjonal plassering 209. Særskilt bra er leke- og rekreasjonsareal i tettsted, plassering 13. Røde tall og svake plasseringer framkommer spesielt på mål om å redusere klimagassutslipp, lengde på sykkel-, gangveier/turstier med kommunalt driftsansvar, samt samlet lengde maskinpreparerte skiløyper.

Saksbehandling.

Teller kun 2,5 % av det samlede barometeret. For 2014 er, av en eller annen grunn, Skiptvet ikke gitt noen plassering. Nasjonal plassering for området saksbehandling var imidlertid i 2013 nr. 8, i 2012 nr. 3 og i 2011 nr. 7, og virksomheten vil tilstrebe å opprettholde disse særs gode plasseringene vedrørende saksbehandlingstid knyttet til tekniske tjenester.

Vann, avløp og renovasjon.

Teller kun 2,5 % av det samlede barometeret. Nasjonal plassering for området vann, avløp og renovasjon er 64 (i 2013 plass 353), følgelig et gledelig byks oppover på barometeret. Kommunen utmerker seg spesielt med svært liten vannlekkasje pr. meter ledning pr. år, plassering 6.

Endringer og nye tiltak

Virksomheten har et meget omfattende arbeidsfelt som stadig øker i omfang, t.eks utvidelse av kommunal bygningsmasse og utanlegg uten noen økning av vaktmester-ressurser.

Grunnet kommunens økonomiske situasjon anser virksomhetsleder det urealistisk å få noen

økte personellressurser, men er opptatt av at alle stillingshjemler til en hver tid er besatt, og at sjukefraværet blir lavest mulig.

Virksomhetens ansatte utfører et solid og godt renholds- og vedlikeholdsarbeid, både innvendig og utvendig. Det nedlegges betydelige ressurser for å holde god standard på uteanlegg/parkanlegg.

Nivået og standarden på vårt renholdsarbeid er nå under vurdering. Næring & teknikk vil imidlertid, i hele virksomheten, tilstrebe å videreføre de samme gode tjenestetilbud i 2015 som tidligere.

KONSEKVENJUSTERT DRIFTSBUDSJETT

	2015	2016	2017	2018
SENTRALADMINISTRASJON				
Utgifter				
1xxxx				
Valg	150		150	
Utvikling og strategi	-200	-200	-200	-200
Sum utg konsekvensj. SENTRALADM	-50	-200	-50	-200
Inntekter				
1xxxx				
Sum innt konsekvensj. SENTRALADM	0	0	0	0
KIRKELUND				
Utgifter				
21xxx				
Økte utgifter til 1 ny spes.ped. elev i annen kommune + 1 ny fosterhjems plassering m/ spes.ped.vedtak	500	500	500	500
Økte utgifter skoleskyss jfr. komunestyrevedtak april 2013	60	60	60	60
En ekstra klasse til Polen i 2014	-200	-200	-200	-200
Opphør skoletilbud i annen kommune - fosterhjem	-240	-240	-240	-240
Sum utg konsekvensj. KIRKELUND	120	120	120	120
Inntekter				
21xxx				
Sum innt konsekvensj. KIRKELUND	0	0	0	0
VESTGÅRD				
Utgifter				
22xxx				
1 elev Mortenstua	0	0	250	600
Sum utg konsekvensj. VESTGÅRD	0	0	250	600
Inntekter				
22xxx				
Sum innt konsekvensj VESTGÅRD	0	0	0	0
BARNEHAGE				
Utgifter				
23xxx				
23030 Finlandsskogen 100% assistent - styrking ekstraressurs	360	360	180	0
Sum utg konsekvensj. BARNEHAGE	360	360	180	0
Inntekter				

23xxx				
Sum innt konsekvensj BARNEHAGE	0	0	0	0
PLEIE- OG OMSORG				
Utgifter				
34xxx				
34100 Medfinansiering tatt ut	-3 800	-3 800	-3 800	-3 800
34300 Økt bemanning Vestgvn + 1/2 st	1440	1440	1440	1440
34200 Økning i innvilgede BPA	130	130	130	130
34310 Dagtilbud unge PU - nto effekt	300	300	300	300
Sum utg konsekvensj. PLEIE/OMSORG	-1 930	-1 930	-1 930	-1 930
Inntekter				
31xxx				
34300 Inntekt ressurskre	-352	-352	-352	-352
34300 Økt leieinntekt	-50	-50	-50	-50
Sum innt konsekvensj PLEIE/OMSORG	-402	-402	-402	-402
NAV				
Utgifter				
35xxx				
Barnevern	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum utg konsekvensj. NAV	2 000	2 000	2 000	2 000
Inntekter				
32xxx				
Sum innt konsekvensj NAV	0	0	0	0
NÆRING OG TEKNIKK				
Utgifter				
46xxx				
Utbygging Kirkelund - helårseffekt	150	150	150	150
Avslutta GlommaOpplevelser		-100	-100	-100
Drift Borgund	300	300	300	300
Sum utg konsekvensjustert NT	450	350	350	350
Inntekter				
4xxxx				
Sum innt konsekvensj NT	0	0	0	0
SUM KONSEKVENJUSTERT UTG	950	700	920	940
SUM KONSEKVENJUSTERT INNT	-402	-402	-402	-402

Kommentarer til de enkelte tiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

Det er lagt inn midler til valg

Midler i budsjettet til utviklingstiltak er tatt ut. Dette var midler som gikk til hele kommuneorganisasjonen.

KIRKELUND

Økte utgifter til elev med spes.ped. vedtak (i annen kommune) + 1 ny fosterhjems plassering m/ spesialpedagogisk vedtak.

Økte utgifter skoleskyss jfr. kommunestyrevedtak april 2013

Opphør skoletilbud i annen kommune –fosterhjem.

VESTGÅRD

Det er lagt inn midler til en ny elev på Mortenstua i slutten av perioden.

BARNEHAGE

Assistentressurs til et barn med stort omsorgsbehov.

PLEIE- OG OMSORG

Det er trukket ut 3,8 mill. kr. fra budsjettet som var tiltenkt medfinansiering.

Rammetilskuddet er redusert med andel av 5,5 milliarder kr.

Helårsvirkning av nytt botilbud i Vestgårdveien.

Innvilgede vedtak brukerstyrt personlig assistent.

Etablering av dagtilbud på Borgund – netto effekt.

NAV

Barnevern er styrket i tråd med salderingen for 2014.

NÆRING OG TEKNIKK

Utbygging Kirkelund skole

Helårseffekt etter utbygging med økte driftsutgifter til bla energi og vedlikehold.

Glommaprosjektet

Glommaprosjektet forventes avsluttet fra 2016.

Borgund

Kommunen har kjøpt Borgund. Det er anslått driftsutgifter (energi, renhold, vaktmestertjenester og vedlikehold) med 300.000 kr.

Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan

	Budsjett 2014	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Sum driftsutgifter	251 918	252 868	252 618	252 838	252 858
Sum driftsinntekter	-53 216	-53 618	-53 618	-53 618	-53 618
Netto driftsutgifter	198 702	199 250	199 000	199 220	199 240
Skatteinntekter	-86 560	-86 788	-86 788	-86 788	-86 788
Rammetilskudd	-112 998	-110 944	-110 944	-110 944	-110 944
Div. statlige tilskudd	-4 335	-3 500	-3 700	-3 500	-3 700
Brutto driftsresultat	-5 191	-1 982	-2 432	-2 012	-2 192
Netto renteutgifter	-346	666	666	666	666
Netto avdragsutgifter	5 017	5 670	6 708	7 294	7 344
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-520	4 353	4 942	5 947	5 817
Brukt slik:					
Avsetning til fond	200	200	200	200	200
Netto avsetning	0	0	0	0	0
Overført til kapbudsj	908	908	908	908	908
Bruk av fond	-588	0	0	0	0
Resultat driftsbudsjett	0	5 461	6 050	7 055	6 925

ØKONOMISK HANDLEFRIHET

Som hovedoversikten viser har ikke kommunen midler til å videreføre dagens drift og det er ikke midler til å sette inn nye tiltak

Årsakene til denne situasjonen er i hovedsak lavere inntekter og at utgifter til renter og avdrag for store låneopptak (3,4 mill. kr.) er tatt inn.

I 2013 ble det i økonomiplanen iverksatt store nedskjæringer for å fremlegge en økonomiplan i balanse. Økonomiplanen legges nå fram med en underdekning og det må i budsjettprosessen finnes inndekning slik at det blir balanse i økonomiplanen. Det mest nærliggende er at kommunen ikke har økonomi til nye store låneopptak i perioden.

NYE TILTAK I ØKONOMIPLANEN

Driftstiltak

Pri	Driftstiltak	2015	2016	2017	2018	Ikke funnet plass til
	1 SENTRALADMINISTRASJON					
	Sum konsekvensjustert budsjett	-50	-200	-50	-200	
1	Tiltak kultur og bibliotek - økplan					100
2	Redaktør bygdebok					670
	Kirken					
	Øke kirkevergestillingen 10% til 90%					65
	Sum utgifter 1.1	-50	-200	-50	-200	
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1						
		0	0	0	0	
	Sum inntekter 1.1	0	0	0	0	
	21 KIRKELUND					
	Sum konsekvensjustert budsjett	120	120	120	120	
1	150% assistentressurs til elever m/ særkilte behov					680
2	Pålagt økt timetall i ung.skolen 30% lærerressurs					180
3	Utskiftning lærebøker innkjøpt i 2006					400
4	Innkjøp smartboard til gamle klasserom					150
	Sum utgifter Kirkelund	120	120	120	120	
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1		0	0	0	0	
	Sum inntekter Kirkelund	0	0	0	0	
	22 VESTGÅRD					
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	250	600	
1	100 % lærerstilling stort kull					500
2	Smartboard, nærprosjektor					300
4	sekretærstilling økn 30%					100
5	fagarbeider skole/sfo					400
6	Elevbord 1. trinn					40
7	Møbler, hvitevarer sfo					50
8	Møbler personalrom					60
9	35 % lærer/assistent tospråklig					175
10	Læremateriell, utstyr Early years					50
	Sum utgifter Vestgård	0	0	250	600	
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	

1		0	0	0	0	
	Sum inntekter Vestgård	0	0	0	0	
	23 BARNEHAGE					
	Sum konsekvensjustert budsjett	360	360	180	0	
1	23020 Brekkeåsen 20% styrerstilling					135
	Sum utgifter Barnehage	360	360	180	0	
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1						
	Sum inntekter Barnehage	0	0	0	0	
	31 PLEIE- OG OMSORG					
	Sum konsekvensjustert budsjett	-1 930	-1 930	-1 930	-1 930	
1	34100/34110/34120 Økt 0,6 årsv					300
2	34120 Ekstraressurser hj basert					150
3	34110 1 årsverk tilbake					490
4	34100/34110 Teknisk utstyr					200
5	34330 Hjelpemidler til utlån					50
6	Utvidet kap psykisk helsevern, 1 årsv					430
7	Utvide legetjenesten, 0,33					260
8	Helg i hjemmesykepleien, 0,4					250
9	Helg i institusjon, 0,5					250
10	Utvidet kap hjemmesyk, 1 årsv					430
	Sum utgifter Pleie/omsorg	-1 930	-1 930	-1 930	-1 930	
	Sum konsekvensjustert budsjett	-402	-402	-402	-402	
1		0	0	0	0	
	Sum inntekter Pleie/omsorg	-402	-402	-402	-402	
	32 NAV					
	Sum konsekvensjustert budsjett	2 000	2 000	2 000	2 000	
1	Helsesøster. Øke med 30% stilling til 100%					180
		0	0	0	0	
	Sum utgifter NAV	2 000	2 000	2 000	2 000	
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
		0	0	0	0	
	Sum inntekter Sosial	0	0	0	0	
	4x NÆRING OG TEKNIKK					
	Sum konsekvensjustert budsjett	450	350	350	350	
1	Felles brannvesen	500	500	500	500	
2	Økt vedlikehold kommunal bygg					1 000
3	Økt vedlikehold kommunale veier					1 000
4	Utskifting kommunale biler					300
	Sum utgifter NT	950	850	850	850	
1						

	Sum inntekter NT	0	0	0	0
	SUM UTGIFTER	1 450	1 200	1 420	1 440
	SUM INNTEKTER	-402	-402	-402	-402
	netto utgift nye driftstiltak	1 048	798	1 018	1 038

Kommentarer til de enkelte driftstiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

Kirkegård

I kommunens budsjett ligger det inne en fast årlig avsetning på 200 tusen til utvidelse av kirkegård.

Tiltak som det ikke er funnet plass til:

Tiltak i bibliotek og kultursektoren

Gjelder bla innleie av ekstra hjelp

Redaktør bygdebok

Bygdebokkomiteen ber om faglig bistand for å gjøre ferdig bind 4 som nå er under utarbeidelse. Bygdebokkomiteen sier at «Den videre framdrift av bygdebokarbeidet vil i stor grad avhenge av når og i hvor stor stilling en redaktør kan ansettes». Utgifter til trykking av bygdebøker er ca 300 tusen kr per bind.

Kirken

Økning stilling kirkeverge

Kirken ber om økning av kirkevergestillingen fra 80% til 90%.

KIRKELUND

Tiltak som det ikke er funnet plass til:

150% assistent/fagarbeider

Til tiltak for elever med sosialpedagogiske vansker. Dette er utfordrende oppgaver som kan ivaretas av assistent/fagarbeider/vernepleier, men personlig egnethet for oppgaven er helt nødvendig. Vi får elever fra Vestgård skole som har behov for egen assistent. Behov ca 680.000

Utskifting av lærebøker

Våren 2013 ble det vedtatt en del endringer i læreplanene i fagene norsk, matematikk, engelsk, samfunnsfag og naturfag. Forlagene har benyttet anledningen til å endre på sine lærebøker, og trykker ikke opp nye opplag av de gamle. Dette medfører at vi ikke får supplert med nye bøker når det kommer store klasser, elever mister eller får ødelagt bøker. Bøkene er helt endret og kan ikke brukes sammen med de gamle. Behov 400.000

30 % lærerstilling

Ny ungdomsskolemelding pålegger en økning i minstetimetallet med ½ time pr uke. Det har vært en gradvis innføring fra skoleåret 2012/2013 der vi har tatt dette av egne ressurser.

Smartboardtavler

Innkjøp av Smartboards til gamle klasserom. Vi har i dag 2 stk Smartboard og det vil også bli installert i den nye delen av ungdomsskolen som påbegynnes høsten 2013. Vi vil trenge ytterligere 6 stk Smartboards à ca kr 25.000 = kr 150.000

VESTGÅRD

Tiltak som det ikke er funnet plass til:

Ny lærerstilling 100 % skoleårene 2014/ 2015 til 2016/2017:

Elevtallet for 2. trinn i august 2014 har 66 barn. Krever god lærerdekning for å gi tilpasset opplæring. Det er også mange barn på dette trinnet med spesielt behov for tilrettelegging.

Oppgradering av digitale læremidler.

Datamaskiner må byttes ut med jevne mellomrom og over flere år.

I-pads er også et meget nyttig læremiddel i skolen. Koster forholdsvis lite og har mange muligheter. Det samme gjelder smartboards med programvare. De krever også innkjøp av nærprosjektorer. Vi ønsker fremtidsrettede læremiddel i alle undervisningsrom. Det vil spare oss for mange penger til lærebøker.

Sekretærstilling ønskes heves til 80%:

Oppgaver og ansvar som ligger til denne jobben tilsvarer en større stilling enn 50 % som er dagens stillingsstørrelse. Kontoret vårt er ubemannet to av fem dager pr. uke.

Avlaster skolens ledelse og sørger for god service til våre brukere. Vi er ofte uten bemannet kontor når administrasjonen er opptatt utenfor huset, sitter i møter eller er i klasser.

Fagarbeider/assistent 50 % SFO + 50 % skole:

En økning på personalsiden for å gi større voksentetthet til elevgrupper som har mange barn med spesielle behov. Vi har mange enkeltvedtak som tilsier fagarbeider/assistenttimer.

Denne personalgruppen er viktig på trinnet i tillegg til pedagogene.

På SFO går mange av de barna som har enkeltvedtak i skolen. De trenger mer voksenstøtte for å mestre samspill med andre og utvikle seg sosialt.

Nye bord på klasserom 1. trinn.

Bordene på 1. trinn er utslitt. Innkjøpt i 1997. Stort kull tilsier også behov for flere bord.

Møbler, hvitevarer, klasserom/ SFO

Det er behov for en modernisering av møbler og inventar både på skolen og i SFO.

Oppvaskmaskin på SFO bruker mer enn en time på å vaske. Vanskelig tidsmessig.

Stillingshjemmel tospråklige lærere/assistenter 35 %

Vi får stadig flere elever som kommer til skolen vår uten noen norskkunnskaper og har satt inn språkassistent/lærer noen få timer i uken som støtte på morsmålet for at barna lettere og raskere skal tilegne seg norsk.

Dette er både arbeidsinnvandring og vanlig tilflytning. Vi har barn med følgende språk på skolen: Thai, albansk, litauisk, portugisisk, urdu, latvisk, polsk, kurdisk, karensk. Tre barn

kunne ikke noe norsk ved skolestart august 2013. Språk er den viktigste suksessfaktoren for å lykkes i Norge.

Læremateriell, utstyr Early Years

Skolen starter opp med ny pedagogisk praksis fra august 2014. Vil medføre kostander når det gjelder bøker, inventar og ikt-utstyr.

Etter at tallene fra alle virksomheter er gjennomgått fra kommende økonomiplan, er det altså ikke funnet plass til tiltakene ovenfor.

Konsekvensene for Vestgård skole vil kunne bety dårligere tilpasset opplæring og tilbud til den enkelte elev. Vi er også bekymret for at vi ikke vil kunne gi elevene moderne teknisk utstyr som fungerer godt og er en viktig del av opplæringen i dagens skole. Vi håper det blir en felles kommunal satsning på IKT tidlig i denne økonomiplanperioden. Det har også sammenheng med å kunne gjennomføre den nye arbeidstidsavtalen for lærere på en god måte. Personalet er avhengige av gode verktøy som fungerer for å gjøre det meste av jobben sin i skolens lokaler.

På tross av disse innskrenkningene, men med en felles IKT-satsning kan vi drive forsvarlig undervisning og gi elevene de rettighetene og den opplæring de har krav på. Vi må utnytte ressursene optimalt og tenke helhet og sammenheng i alt vi planlegger slik at elevene får størst mulig utbytte.

BARNEHAGE

Tiltak som det ikke er funnet plass til:

Styrerstilling 100%

Brekkeåsen barnehage har styrerstilling i 80%

PLEIE- OG OMSORG

Tiltak som det ikke er funnet plass til:

Det er ikke rom for økning med 0,6 årsverk ved sykeavdelingene som gjør at det ikke kan leies inn ved første fraværsdag pr uke.

Det er ikke rom for økning av hjemmesykepleien sitt ekstravaktbudsjettet. Det kan da ikke leies inn ved første fraværsdag og det er ikke ekstraressurser til innleie ved økte oppgaver.

Det er ikke rom for økning ved sykeavdeling 3 med 1 årsverk. Avdelingen er avhengig av å ha lærling eller en på tiltak inne til en hver tid for å kunne gi pasientene et godt nok tilbud.

Midler til inventar og utstyr er for lavt budsjettet. Mye av utstyret burde vært skiftet ut da det er utslitt.

Kortidslageret burde vært oppgradert med utstyr til utlån. Økt forbruk grunnet tidligere utskrivninger fra sykehus.

Kapasiteten til psykisk helsevern burde vært økt grunnet kompliserte saker.

Legekapasiteten ved sykehjemmet burde vært økt grunnet mere kompliserte behandlinger etter samhandlingsreformen som krever tettere oppfølging av lege.

Helg ved sykehjem 1, 2 og rehab og i hjemmesykepleien er underbemannet og burde vært økt.

Utvidelse av hjemmesykepleiens kapasitet bør vurderes.

Reduksjonene gjort i 2014 er ikke inne i økonomiplan og må inn før tiltak i Årsmelding 2013 kan bli vurdert.

NAV

Tiltak som det ikke er funnet plass til:

Helsesøster 30% stilling

I revidert nasjonalbudsjett er en føring på økning av stillinger for helsesøster. En av kommunens helsesøstre slutter i sommer og stillingen er utlyst som 70% slik den ble utvidet til da Skiptvet omsorgssenter ble etablert.

NÆRING OG TEKNIKK

Ett felles brannvesen for Indre Østfold kommunene forventes å medføre ca 500.000 kr i økte driftsutgifter

Tiltak som det ikke er funnet plass til:

Økt vedlikehold av kommunal bygninger.

Vedlikeholdsplanen viser et økt behov på minst kr 1 mill. kr. årlig.

Økt vedlikehold kommunale veier.

Vedlikeholdsplanen viser et økt behov på minst 1 mill. kr. årlig.

Utskifting av kommunale biler

Utskifting av 2 biler vil være påkrevd i slutten av perioden.

	Sum Pleie- og omsorg	5 050	3 030	0	0	0	2 400	1 600	0	0	550	0	0	0	2 100	1 430	0	0
	SOSIAL/BARNEVERN																	
1	Sum Sosial/barnevern	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	HELSE																	
1	0.33xx																	
	Sum Helse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	NÆRING OG TEKNIKK																	
1	Utskifting traktor	350									350							
2	Utvidet vannårnkapasitet	3 000													3 000			
3	Utbedring kommunehus	5 000													5 000			
4	Ny vannledning Korsvoll - Kjos				2 000													2 000
	Sum næring og teknikk	8 350	0	0	2 000	0	0	0	0	0	350	0	0	0	8 000	0	0	2 000
	STARTLÅN																	
	Betalte avdrag	0	0	0	0	0												
	Mottatte avdrag	0	0	0	0	0												
	Sum etableringslån	0	0	0	0	0												
	SUM INVESTERINGER	26 750	23 030	0	2 000	0	2 400	1 600	0	0	4 250	0	0	0	20 100	21 430	0	2 000
	Sum finansiering	-26 750	-23 030	0	-2 000													
	Finansieringsbehov resten	0	0	0	0	0												
	Overføring fra driftsbud startlån	0	0	0	0	0												
	Overføring fra driftsbudsjettet																	
	Balance investeringsbudsjett	0	0	0	0	0												
	Herav:																	
	Fond	4 250	0	0	0	0												
	Lån	20 100	21 430	0	2 000	43 530												
	statstilskudd	2 400	1 600	0	0	0												
	Fra drift	0	0	0	0	0												

utgiftene er uten mva. Mva kompenseres fullt ut via mva refusjon

Kommentarer til de enkelte investeringstiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

Det er lagt inn midler til å oppgradere kommunens nettverk. Nettverket har for lav kapasitet og av den grunn kan det bli ikke iverksettes ny telefonløsning. Oppgradering av nettverket er kostnadsberegnet til 2,3 mill. kr. De resterende 700.000 kr foreslås brukt til fornying av gamle pc'er, spesielt skolepc'er.

KIRKELUND

Rehabilitering

Det er lagt inn 350.000 til utskifting og oppgradering av 2 stk skolekjøkken i bygning E. I samme bygning er det også behov for å sette i stand toalettet.

Flatskolen

Det er på bakgrunn av tidligere utredning anslått at ny flatskole vil koste om lag 30 millioner kr. En slik investering må lånefinansieres og er tatt inn i økonomiplanen for å vise kostnadene. 30 millioner kr koster 2,3 millioner kr i renter og avdrag med en lånerente på 2,8%. Tiltaket er ikke utredet og det vil antagelig være for tidlig med en eventuell byggestart i 2015.

PLEIE- OG OMSORG

Sollia institusjon 3,4,5 – 2 plasser

Det er i perioder behov for skjerming av demente. Ved å bygge to leiligheter i tilknytning til omsorg vil dette være mulig. Arealene i dag er for små til at skjerming kan gjennomføres på en god måte.

Uteareal Vestgårdveien

Det er behov for oppgradering av utearealene så de bli tilrettelagt for rullestolbrukere. Summen er et anslag og må beregnes nærmere i forbindelse med budsjettarbeidet.

Carport hjemmesykepleien

Det er ønskelig å sette opp carport for hjemmesykepleiens biler.

Fellesareal serviceleiligheter

Det foreslås å utvide serviceleilighetene med et fellesareal – ett for hver etasje i enden av leilighetene mot nord.

NÆRING OG TEKNIKK

Utskifting traktor

Kommunens traktor går mye og det er økonomisk fornuftig å bytte nå seinest i 2015.

Vanntårn

Utvidelse av vanntårnkapasiteten ved å bygge nytt ekstra basseng på ca. 1150 m³. Dette vil da sammen med eksisterende vanntårn tilsvare ca. 2,0 ganger døgnforbruket. Utvidelsen er påkrevd for å sikre vannforsyningen året rundt, ha tilstrekkelig beredskap ved større branner/vannledningsbrudd samt sikre forsyningen til nye boligfelt.

Kommunehuset

Svært lite er gjort med dette bygget siden det ble bygd. Det er behov for bla varmegjenvinningsbasert ventilasjonsanlegg, etterisolering, nye vinduer, nye dører, div VVS/elektro og data/telefoniarbeider samt div byggtekniske arbeider.

Ny vannledning Korsvoll-Kjos

Ny, ekstra vannledning Korsvoll-Kjos. Dette sikrer forsyningssikkerheten til hele kommunen ved eventuelt ledningsbrudd i området. Dette tiltaket er utsatt til 2018 da økt vanntårnkapasitet vil gi nok tid til å utbedre en vannlekkasje i ledningsnettet.

ENDELIG BUDSJETTOVERSIKT

HOVEDOVERSIKT DRIFT - FASTE PRISER

	2014	2015	2016	2017	2018
INNT OG UTG PR HKAP					
A. DRIFTSUTGIFTER					
1.1 Sentraladministrasjon	30 988	30 938	30 788	30 938	30 788
1.210 Kirkelund	30 511	30 631	30 631	30 631	30 631
1.211 Vestgård	17 728	17 728	17 728	17 978	18 328
1.22x Barnehager	31 511	31 871	31 871	31 691	31 511
1.31 Pleie- og omsorg	71 543	69 613	69 613	69 613	69 613
1.32 Sosial, barnevern, helsestasjon	27 977	29 977	29 977	29 977	29 977
1.4 Næring og teknikk	38 928	39 878	39 778	39 778	39 778
1.99 Budsjettreserve	2 732	2 732	2 732	2 732	2 732
SUM A DRIFTUTGIFTER 1.1 - 1.4	251 918	253 368	253 118	253 338	253 358
B. DRIFTSINNTEKTER					
1.1 Sentraladministrasjon	-1 636	-1 636	-1 636	-1 636	-1 636
1.210 Kirkelund	-3 978	-3 978	-3 978	-3 978	-3 978
1.211 Vestgård	-2 718	-2 718	-2 718	-2 718	-2 718
1.22x Barnehager	-6 236	-6 236	-6 236	-6 236	-6 236
1.31 Pleie- og omsorg	-11 141	-11 543	-11 543	-11 543	-11 543
1.32 Sosial og barnevern	-7 416	-7 416	-7 416	-7 416	-7 416
1.4 Næring og teknikk	-20 091	-20 091	-20 091	-20 091	-20 091
SUM B DRIFTSINNTEKTER 1.1 -1.4	-53 216	-53 618	-53 618	-53 618	-53 618
C. NETTOUTGIFT 1.1 -1.4	198 702	199 750	199 500	199 720	199 740
D. SKATTER MV					
Skatt på inntekt og formue	-72 760	-72 988	-72 988	-72 988	-72 988
Eiendomsskatt	-13 800	-13 800	-13 800	-13 800	-13 800
SUM D. NETTO SKATTER MV	-86 560	-86 788	-86 788	-86 788	-86 788
E. Tilskudd fra staten	-4 335	-3 500	-3 700	-3 500	-3 700
F. Rammetilskudd	-112 998	-110 944	-110 944	-110 944	-110 944
G. SUM DR.INNT. 1.1 - 1.4 (Sum B)	-53 216	-53 618	-53 618	-53 618	-53 618
I. SUM DRIFTSINNT (D+E+F+G)	-257 109	-254 850	-255 050	-254 850	-255 050
J. SUM DRIFTSUTGIFTER (Sum A)	251 918	253 368	253 118	253 338	253 358
K. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-5 191	-1 482	-1 932	-1 512	-1 692
L. Netto renteutgifter	-346	666	666	666	666
M. Netto gjeldsavdrag	5 017	5 670	6 708	7 294	7 344
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0
N. NETTO DRIFTSRESULTAT	-520	4 853	5 442	6 447	6 317
BRUKT SLIK:					
O. Netto avsetninger	0	0	0	0	0
P. Overført kapitalbudsjett	908	908	908	908	908
Avsetninger til fond	200	200	200	200	200
Bruk av fond	-588	0	0	0	0
Q. UDISP/UIINDEKKET DRIFTSRES	0	5 961	6 550	7 555	7 425
Effektivisering (- er reduksjon)		-5 961	-6 550	-7 555	-7 425
BALANSE ØKONOMIPLAN	0	0	0	0	0

HOVEDOVERSIKT KAPTAL – FASTE PRISER

HOVEDOVERSIKT KAPTAL - FASTE PRISER

INNT OG UTG PR HKAP	2015	2016	2017	2018
A. INVESTERINGSUTGIFTER				
01 Sentraladministrasjonen	3 000	0	0	0
1.210 Kirkelund	10 350	20 000	0	0
1.211 Vestgård	0	0	0	0
1.22x Barnehager	0	0	0	0
1.2xx Kultur	0	0	0	0
1.31 Pleie- og omsorg	5 050	3 030	0	0
1.32 Sosial og barnevern	0	0	0	0
1.33 Helse	0	0	0	0
1.4 Næring og teknikk	8 350	0	0	2 000
08 Etableringslån	0	0	0	0
SUM A INVEST UTG 0.1 - 0.4	26750	23030	0	2000
B. Utlån, aksjekjøp mv				
C. Diverse utg	0	0	0	0
D. Avsetninger	0	0	0	0
E. SUM FINANSIERINGSBEHOV	26750	23030	0	2000
FINANSIERING:				
Fremmedkapital	0	0	0	0
F. Bruk av lån	20 100	21 430	0	2 000
G. Salgsinntekt	0	0	0	0
H. Tilskudd, refusjoner vedr inv	2 400	1 600	0	0
Egenkapital				
I. Salg av fast eiendom mv				
J. Mottatte avdrag, aksjesalg mv				
K. Bruk av avsetninger	4 250		0	0
M. Bidrag fra driftsbudsjett	0	0	0	0
SUM FINANSIERING	26750	23030	0	2000
UDISP/UIINDEKKET	0	0	0	0

DISPOSISJONSFOND

Fondet er på 12,9 mill. kr. ved utgangen av 2013. 2,1 mill. kr. er disponert i budsjettet for 2014. I egen sak om disponering av mindreforbruk i 2013 foreslås 5 mill. kr. tilført fondet som frie midler slik at udisponert fondsreserve er på ca 15 mill.kr. Det er da forsvarlig å disponere 4,2 mill. kr. av fondet i økonomiplanen.

Kommunen utgiftsføres premieavviket i pensjon i sin helhet året etter og dette kan medføre at det blir større svingninger og det er da behov for å ha en fondsreserve som kan dekke opp for store svingninger samt å kunne ta høyde for utforutsette utgifter.

